

Aktuálnost a předmětnost / Předmětnost a aktuálnost

Rozsah právě aktuální přítomnosti (=při-tom-nosti) nelze určit nebo stanovit „objektivně“, nýbrž vždycky pouze v souvislosti s nějakým jiným („vnějším“) subjektem (a jeho perspektivou), eventuálně se spolupracující skupinou subjektů, tedy s „osvětím“ a vzájemným prolínáním dalších „osvětí“ (tzv. ontotopem, ve zvláštním – zřetelnějším – případě tzv. biotopem). Zvláštní charakteristikou každé takovéto „konkrétní“ aktuálnosti je to, že má svou předmětnou stránku. Tato předmětná stránka se zdá v jednom směru úzce spjata s oním aktuálním momentem „hic et nunc“, ale je to pouze zdání, kterým se nesmíme nechat zmást. Ve skutečnosti má (nebo může mít) tato předmětná stránka aktuality velmi dlouhé „trvání“ či spíše časově i prostorově dalekosáhlý „dopad“. Názorně to vidíme třeba na tom, jak třeba v astronomii můžeme v konkrétně „aktuální“ chvíli vidět (a pozorovat) děje, které se odehrávaly před miliardami let a jejichž předmětnou stránku (jen z nepatrné částky) můžeme právě ještě „nyní“ registrovat a analyzovat (a také – zpětně – interpretovat). Sama předmětnost musí být proto především nesena málo či pomalu se měnícími nižšími složkami událostného dění, tj. takovými, které se samy „dějí“ mnohem, mnohem pomaleji, ale kterých si hlavní (vyšší) událost užívá ke svému celkovému „dění“ jako jakési předmětné opory.

(Písek, 110705-1.)